

Mál nr. 224/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Slysáttrygging launþega, ábyrgðartrygging atvinnureksturs og ábyrgðartrygging vegna vinnuvélar.

Nafn váttryggingartaka (X)

Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys. Gildissvið váttryggingar.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 21. júní 2023 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 21. júlí 2023.

Málsatvik.

Af gögnum málsins verður ekki annað ráðið en að M hafi slasast þegar vélarhlíf vinnuvélar lenti á hönd hans hinn 20. október 2021. Í tjónstilkynningu M til V dags. 4. febrúar 2022 kemur fram að M hafi verið að setja frostlög á vinnuvél og sonur hans hafi lokað húddi vinnuvélarinnar þannig að hönd M hafi orðið á milli. Í skráningu sjúkraskrár M kemur fram að hann hafi leitað hinn 20. október 2021 á heilsugæslustöð þar sem hann „...klemmdi við hendi á vélarloki traktorsgröfu.“

M telur í málskoti að um hlutlæga ábyrgð sé að ræða vegna ökutækis og verður málatilbúnaður M ekki skilinn öðruvísi en að þannig eigi M rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu traktorsgröfunnar. Einnig er vísað til þess að saknæm háttsemi starfsmanns X hafi leitt til tjóns M þegar hann lokaði vélarhlið vinnuvélarinnar á hönd M og vísar M til laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum sem og reglugerðar nr. 367/2006 um notkun tækja, reglugerðar um vélar og tæknilegan búnað nr. 1005/2009, reglna Vinnueftirlitsins um öryggisbúnað véla nr. 492/1987 og annarra leiðbeininga og reglna sem settar hafi verið með stoð í áðurnefndum lögum. Í málskoti er einnig áskorun á V um framlagningu váttryggingaskírteina og váttryggingaskilmála.

V hefur hafnað bótaskyldu úr slysáttryggingu launþega þar sem ekki liggi fyrir að M hafi verið launþegi hjá X og þannig váttryggður skv. tryggingunni. V hefur einnig hafnað bótaábyrgð úr ábyrgðartryggingu X með vísan til gr. 7.,5 í váttryggingarskilmálum frjálsrar ábyrgðartryggingar þar sem segir að undanskilin sé sú áhætta sem leiðir af skaðabótakröfu vegna skráningarskyldra vinnuvéla. Hvað varðar bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu vegna vinnuvélar þeirrar sem M var að vinna við á tjónsdegi vísar V til gildissviðs váttryggingarinnar um að váttryggingin nái til skaðabótaábyrgðar sem falli á váttryggðan sem eiganda tilgreindrar vinnuvélar og myndast við notkun hennar. V vísar til 1. mgr. 2. gr. laga um ökutækjatrýggingar nr. 30/2019 hvað varðar notkun vinnuvélar og telur að það að laga vinnuvél falli ekki undir það hugtak með vísan til dómaframkvæmdar um notkunarhugtakið.

Álit.

Af málskoti M til nefndarinnar verður ekki skýrlega ráðið hvort M geri kröfu í allar váttryggingar sem tilgreindar eru eða tiltekna en með hliðsjón af gögnum málsins, þar á meðal samskiptum lögmanns M og V áður en málskot barst verður tekin afstaða til þeirra váttrygginga sem nefndar eru í sömu gögnum.

Í fyrsta lagi byggir bótaskylda úr slysáttryggingu launþega á því að M sé váttryggður í váttryggingu. Engin gögn liggja því til grundvallar í málinu og verður að telja sönnunarbyrði um launþegastöðu M hvíla á honum sjálfum. Ekki verður því fallist á að sýnt hafi verið fram á bótaskyldu slysáttryggingu launþega hjá V.

Í öðru lagi verður ekki fallist á að notkunarhugtak hlutlægrar bótareglu 4. gr. laga um ökutækjatrýggingar nr. 30/2019 eigi við í málinu þar sem skv. a.lið 2. mgr. 2. gr. laganna gilda lögin ekki þegar ökutæki er notað í öðrum tilgangi en ökutæki. Í athugasemdum með fyrrnefndri grein í frumvarpi til laga um ökutækjatrýggingar segir: „Í 2. mgr. er í fyrsta lagi er lagt til að ekki falli undir gildissvið laganna tilvik þegar ökutæki er notað í öðrum tilgangi en sem ökutæki. Ökutæki sem eru vinnuvélar myndu samkvæmt því ekki falla undir gildissvið frumvarpsins þegar þau eru notuð sem vinnuvélar. Um er að ræða staðfestingu á framkvæmd en hugtakið notkun á ökutæki hefur verið túlkað þannig af dómstólum að það nái ekki til vinnuvéla þegar þær eru notaðar sem slíkar, þ.e. hlutlæga

ábyrgðin takmarkast við það þegar ökutækið er í umferð en nær ekki til þess ef tjón hlýst af notkun vinnuvélarinnar utan almennrar umferðar.“ Verður því ekki litið til dómaframkvæmdar varðandi túlkun á notkunarhugtaki laganna við mat á ábyrgð V.

Í þriðja lagi, hvað mögulega skaðabótaábyrgð X varðar þá fær frásögn M um að sonur hans hafi skellt vélarhlíf vinnuvélar á hönd hans ekki stoð í öðrum gögnum málsins með nægilega skýrum hætti. Þegar af þeirri ástæðu verður ekki fallist á að líkamstjón M verði rakið til saknæmrar háttsemi starfsmanns X í skilningi reglunnar um vinnuveitendaábyrgð. Ekki verður annað séð en að slík skaðabótaábyrgð sé grundvöllur bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu vinnuvélarinnar og telst því ekki sýnt að bótaréttur M hafi stofnast úr þeirri vátryggingu.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr slysátryggingu launþega, ábyrgðartryggingu atvinnureksturs né ábyrgðartryggingar vinnuvélar X hjá V.

Reykjavík, 12. september 2023.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðmundur Stefán Martinsson